

بررسی تاثیر خانواده وسایر عوامل موثر بر میزان جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء در آنکارا- ترکیه

1علی داوطلب ، 2 توغچا پویراز تاج اوغلو، 3 اسماعیل داوطلب

1 مدرس مدعو گروه علوم اجتماعی دانشگاه های ارومیه Alidavtalab2010@yahoo.com

2 عضو هیئت علمی گروه جامعه شناسی دانشگاه حاجت تپه tpoyraz@hacettepe.edu.tr

3 دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت اجرایی دانشگاه آزاد اسلامی مراغه akshamsonmaz@yahoo.com

چکیده

جامعه پذیری سیاسی فرآیندی است که از طریق آن فرهنگ سیاسی جامعه از نسلی به نسل دیگر منتقل می گردد. از عوامل مؤثر در جامعه پذیری سیاسی می توان به خانواده، مدرسه، گروه همسالان و وسایل ارتباط جمعی اشاره کرد.

تحقیق حاضر بررسی تأثیر عوامل موثر بر جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء در آنکارا- ترکیه می باشد، از جامعه آماری نمونه ای با حجم 204 نفر انتخاب شده با روش پیمایشی و تکنیک جمع آوری اطلاعات پرسشنامه می باشد. نتایج تحقیق حاکی از آن است که:

1- بین میزان مذهبی و سیاسی بودن خانواده با جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء رابطه معنی داری وجود ندارد.

2- بین نحوه تربیت خانوادگی، تربیت در مدارس، جهت گیری سیاسی در گروه دوستان و استفاده از رسانه های جمعی با میزان جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء رابطه مستقیم وجود دارد.

طبق یافته های تحقیق، سه متغیر تأثیرگذار در جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء به ترتیب عبارتند از: وسایل ارتباط جمعی، گروه دوستان و خانواده.

کلید واژه ها: "جامعه پذیری سیاسی"، "خانواده شهداء"، "مشارکت سیاسی"، "اثر بخشی سیاسی".

Abstract

Political socialization political process through which culture is transmitted from generation to generation. Mstmrdr during the course of political socialization can be seen throughout life, in which people formed political character. There are many factors that affect people in political socialization such as the family, the mass media, school and peer group noted. The research seeks review the impact factors influencing political socialization family are martyrs in Ankara, Turkey, from whole the population sample of 204 selection people and studied research.methods, survey questionnaires and data collection technique is interview. The results show that:

- 1- Between the religious and political martyrs families and families with political socialization there is no significant relationship.
- 2- Between family education, education in schools, political orientation group of friends and using mass media with the families of martyrs and political socialization there is a direct relationship.

According to the study, three variables affect the political socialization of family martyrs as follows: the mass media, groups of friends and family.

Key word

"Political socialization"; "Families of martyrs"; "political participation"; "political efficacy".

1- مقدمه

جامعه پذیری سیاسی به معنای گسترده اش، جریانی است که از طریق آن فرهنگ سیاسیات یک نسل به نسل دیگر منتقل می‌گردد (لنکتون، 1969:4).

هرچند مفهوم جامعه پذیری سیاسی یکی از اصطلاحات نوین در جامعه شناسی سیاسی است ولی این نظریه ریشه در سوابق تاریخی دارد و از دیرباز مورد توجه فلاسفه و نظریه پردازان سیاسی چون ارسطو، افلاطون قرار داشته است. با این وجود طرح نظریه جامعه پذیری سیاسی به صورت اختصاصی و به عنوان شاخه ای از معرفت انسانی، به سالهای بعد از جنگ جهانی دوم برمی گردد. نخستین بحث نظام یافته درباره اجتماعی شدن سیاسیات دانشمند علوم سیاسی به نام هربرت هایمن (1959) مطرح کرد و بعد از آن در دهه های 1960 و 1970 این موضوع مورد توجه بسیاری از صاحب نظران قرار گرفت. از آن زمان به بعد دانشمندان زیادی در صدد فراهم ساختن اساس تجربی مستحکم تری برای این موضوع برآمدند. از جمله این افراد می توان به گرنشتاین، هس، تورنی، ایستون، دنیس اشاره کرد. کارهای تجربی این دانشمندان و رسیدن به نتایج متفاوت و متضاد موجب شد که جامعه پذیری سیاسی به صورت موضوعی برای مجادله و انتقاد درآید (میرزایی 1382:15).

2- بیان مسأله

یک مسئله اساسی که محققان و اندیشمندان را به خود جلب کرده، این بوده است که چگونه شخصیت افراد در خانواده و توسط سایر عوامل جامعه پذیری چون مدرسه، گروه دوستان و وسایل ارتباط جمعی شکل می گیرد. بسیاری از اندیشمندان عنصر تعیین کننده در شخصیت آینده کودک را در سال های اولیه وی می جویند. مطالعات "اریکسون و فروید" و تحقیقات "لابار" در ژاپن و "شافنر" در آلمان گواه بر این مطلب می باشند. این محققان معتقدند که بنیان اصلی شخصیت فرد و از جمله شخصیت سیاسی او در سال های اولیه زندگی پایه گذاری میشوند. و تحولات بعدی در شخصیت فرد را در راستای شخصیت اولیه او می دانند.

تحقیقات افرادی چون "آلموند" و "وربا" نشان می دهد که بین دموکراسی در خانواده و رفتار دموکراتیک در امور سیاسی - اجتماعی رابطه وجود دارد. کودکانی که فرصت مشارکت در خانواده را داشته اند، در مقایسه با دیگران بیشترین احساس توانمندی و صلاحیت سیاسی را داشته اند. بیشتر کودکان در سنین نسبتاً پایین، ایستارهای سیاسی و الگوهای رفتاری ابتدایی ولی مشخصی را کسب می کنند (آلموند 1377:57).

فرض نیرومندی در اکثر تحقیقات مربوط به جامعه پذیری سیاسی وجود دارد مبنی براین که پایه و اساس رفتارها و نگرش های سیاسی افراد، در دوران کودکی، مخصوصاً در خانواده و از اعضای اصلی یعنی پدر و مادر شکل می گیرد. براساس این فرض، "یادگیریهای دوران کودکی افراد در طول زندگی آنها باقی می ماند و بیشترین تأثیر را بر کنش و نگرش سیاسی افراد می گذارند." مسأله اساسی (Problematic) این تحقیق نیز از فرضیه فوق ناشی شده است. یعنی تحقیق حاضر به دنبال این نکته است که آیا واقعاً آموخته های دوران کودکی، مخصوصاً در خانواده، با وجود نبودن نقش پدر و نگرش ها و رفتارهای سیاسی افراد تأثیر می گذارند؟ آیا نحوه تربیت خانوادگی و فقدان نقش پدر بر جامعه پذیری سیاسی تأثیر می گذارد؟ به طور خلاصه مسأله تحقیق حاضر این است که با از دست دادن پدر یا فرزند در روابط و ساختار ویژه خانواده شهداء، تأثیری بر عقاید سیاسی و کنش سیاسی اعضای خانواده گذاشته است یا خیر؟

3-اهداف تحقیق

یکی از عوامل بسیار مهم و اثرگذار در جامعه پذیری سیاسی، خانواده است. در هر خانواده ای روابط خاصی بین افراد خانواده برقرار است و براساس همین کنش متقابل بین افراد خانواده است که شخصیت اولیه کودکان شکل می گیرد. نحوه شکل گیری شخصیت اولیه، مبنای کنش از جمله کنش سیاسی، آنها در مراحل بعدی خواهد بود. هدف ما نشان دادن میزان و نحوه تأثیر روابط متقابل درون خانواده و سایر عوامل جامعه پذیری بر جامعه پذیری سیاسی افراد است. یعنی می خواهیم بدانیم که:

- 1- نوع روابط و ساختار درون خانواده چه تأثیری در شکل گیری باورهای سیاسی افراد دارد؟
- 2- نوع روابط و ساختار درون خانواده چه تأثیری در نگرش افراد به نظام سیاسی دارد؟
- 3- مشارکت سیاسی و احساس اثربخشی سیاسی افراد تا چه اندازه متأثر از عوامل جامعه پذیری است؟
- 4- و نهایتاً این که واکنش افراد نسبت به پدیده های سیاسی تا چه اندازه متأثر از عوامل جامعه پذیری است؟

4-اهمیت تحقیق

هر نظام اجتماعی میکوشد تا نگرشها و الگوهای رفتاری که در جهت تداوم نظم سیاسی جامعه می باشند را به اعضای خود و به خصوص نسل جوان، القاء و تلقین کند. در هر نظام سیاسی، تحصیل و اکتساب تدریجی هنجارها، گرایش ها و رفتارهای سیاسی مورد پذیرش جامعه از اهمیت خاصی

برخوردار است. درواقع جامعه پذیری سیاسی یکی از مهمترین راه هایی است که هر نظام سیاسی از طریق آن اقدام به انتقال فرهنگ سیاسی به نسلهای جوانتر جامعه می نماید.

با توجه به این که جامعه پذیری سیاسی، فراگردی است که بواسطه آن فرد، دانش ومهارت های سیاسی لازم برای مشارکت مؤثر و فعال درعرصه سیاسی راکسب می کند، لذا ایجادهرگونه اختلال در این فرایند موجب بی تفاوتی سیاسی وعدم حضور و مشارکت آگاهانه شهروندان در عرصه های سیاسی خواهد شد. بنابراین فهم عوامل مؤثر بر جامعه پذیری سیاسی درجوامع وگروههای مختلف، امروزه به عنوان یکی از مهمترین موضوعات دولت ها و دانشمندان علوم اجتماعی از اهمیت خاصی برخوردار می باشد.

5-مرور ادبیات تحقیق

علاقه به جامعه پذیری سیاسی اساساً از دو سؤال متفاوت سرچشمه میگيرد. اولی به این سؤال قدیمی مربوط می شود که ملت ها چگونه کودکانشان را تربیت می کنند که شهروند خوبی شوند. سؤال دوم از این مشاهده سرچشمه می گیرد که گرایش حزبی یک گرایش سابقه دار و دیرین بوده که ظاهراً ریشه درنفوذ خانواده داشته و اغلب از نتیجه بررسی های هایمن به شمار می آید. اساساً بیشتر تحقیقات معاصر در مورد جامعه پذیری سیاسی، روی بعضی از انواع دموکراسی سیاسی، غالباً در ایالات متحده آمریکا وبریتانیا انجام شده است. تحقیقات انجام شده برروی نقش سیاسی خانواده بعنوان کارگزارو سایر عوامل موثربرروی جامعه پذیری سیاسی افراد بوسیله تعدادی از منابع تجربی و تئوریکی مشخص گردیده است، بعنوان نمونه، مطالعات هایمن (1959) در خصوص جامعه پذیری سیاسی، حاکی از آن است که پدرومادرودیدگراعضای خانواده در انتقال دانش سیاسی وارزشها به فرزندان نقش زیادی دارند. بطور کلی اکثر تحقیقاتی که در باره جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء انجام شده تقلید فرزندان از والدین می باشد، به نقل از برلسون وسایر همکارانش در میان بزرگسالان نود درصد از آنانی که رای می دهند، همان کاندیدایی را انتخاب می کنند که پدر ومادرشان انتخاب کرده اند. هربرت هایمن نیز درمورد سلیقه حزبی همان رابطه را بین فرزندان ووالدین شان اظهارمی دارد. معتبرترین شواهدی که تا به حال درخصوص یادگیری سیاسی ازروی تشخیص هویت فرزندان توسط والدین صورت گرفته است، مطالعات "ام-کنت جینگروریچارد نایمی" است، که آنان با استفاده از پیشرفته ترین تکنیکهای تجزیه وتحلیل انتخاب عقاید فرزندان توسط والدین را نشان داده اند.

6-مبانی نظری تحقیق

در طول تاریخ، دو رویکرد در بررسی موضوع جامعه پذیری رواج داشته که هر یک تأکیدات و ریشه های علمی خاص خود را داشته است. این دو رویکرد را می توان رویکرد روانشناسی اجتماعی ورویکرد سیاسی نامید.(چیلکوت، 1377، 355) رویکرد روانشناسی اجتماعی درمورد بحث جامعه پذیری، ازآن جهت که درپی درک چرایی و چگونگی کسب باورهای سیاسی توسط فرداست، برای علم سیاست موضوعیت دارد. رویکردسیاسی، برعکس، به ارزیابی پیامدهای جامعه پذیری برای کل نظام سیاسی نظردارد وکمترعلاقمند باورهای سیاسی فرد است. (همان، 355)

در این تحقیق، بیشتر به تئوری های جامعه شناختی جامعه پذیری سیاسی پرداخته می شود. تئوری های جامعه شناختی مرتبط با جامعه پذیری را می توان در دو گروه قرار داد: در یکطرف دیدگاه های تضادگرا قرار دارند، که این دیدگاه بر نقش قدرت در حفظ نظم جامعه تأکید می کنند و جامعه پذیری را واقعیت آزارنده جامعه میدانند. دیدگاههای مارکسیستی، نئومارکسیستیو نظریه پردازان کشمکش در این قسمت جای دارند. در طرف مقابل، دیدگاههای نظم گرا قرار دارند که از دیدگاه نظریه پردازان آن، نظم اجتماعی ناشی از ارزش های مشترک اجتماعی است و جامعه پذیری را لازمه نظم اجتماعی می دانند. در این گروه دیدگاه های کارکردگرایی و مخصوصاً دیدگاه پارسنز جایگاه خاصی دارند. (میرزایی، 1382: 14) سمت گیری قوی در ارتباط با جامعه پذیری سیاسی به دهه 1950 با انجام بررسی های رفتاری در مورد جامعه پذیری کودکان و نوجوانان برمی گردد. برای نمونه کتاب هربرت هایمن (1959) توجه قابل ملاحظه ای را برای جامعه پذیری سیاسی برانگیخت (چیلکوت، 1377، 356)

7- چارچوب نظری تحقیق

چارچوب نظری این تحقیق نظریه یادگیری اجتماعی میباشد. در نظریه یادگیری اجتماعی فرض بر این است که نوزاد لوحه ای خالی است که در اثر تأثیر دنیای اجتماعی، انسان می گردد. وسیله اصلی یادگیری وی یکسان سازی خودش با بالغین حاضر در محیط اولیه اش است. یکسان سازی فرد را قادر می سازد که او بخش هایی از رفتار را جذب کند که "خود" منحصر به فرداش را خواهد ساخت. همچنین طبق این نظریه، رفتارهای اجتماعی در مجموع آموختنی هستند. فرض بر این است که یادگیریهای اولیه شخص مهمترین و باثبات ترین آنهاست. زیرا شخص بزرگسال آماده است تا اموری را برگزیند که روشهای گذشته اش را حفظ کند. "رابرت سیرز" و همفکرانش علاوه بر تکیه به نظریه یکسان سازی، بر اهمیت تفاوت در فضای اجتماعی خانواده در تقویت رفتار مطلوب در کودک تأکید کرده اند. "آلبرت باندورا" نیز معتقد است که شخص، رفتاراش را در دوران کودکی و از تقلید از دیگران، خصوصاً والدین و یا جانشینان آنان بدست می آورد. تئوری باندورا کاربردهای گسترده ای در مطالعه نحوه جامعه پذیری سیاسی فرد دارد و غالباً برای توضیح انتخاب علاقه حزبی والدین توسط فرزندان شان مورد استفاده قرار می گیرد. (میرزایی، 1382: 14)

8- فرضیات یا سوالات تحقیق

سوال اصلی:

میزان ونحوه تاثیر متقابل خانواده و سایر عوامل موثر بر جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء آنکارا چگونه است ؟

سوالات فرعی:

بین میزان مذهبی بودن خانواده و میزان جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء رابطه وجود دارد.

بین میزان طرح مباحث سیاسی در خانواده و میزان جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء رابطه وجود دارد.

بین نحوه تربیت خانوادگی و میزان جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء رابطه وجود دارد.

بین نحوه تعلیم و تربیت توسط معلمان و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء رابطه وجود دارد .
 بین جهت گیری سیاسی در گروه دوستان و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء رابطه وجود دارد.
 بین میزان استفاده از رسانه های جمعی و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء رابطه وجود دارد .

9- روش شناسی تحقیق

روش این تحقیق پیمایشی بوده و ابزار اصلی گردآوری داده ها، پرسشنامه است. جامعه آماری خانواده شهداء که در شهر آنکارا اقامت دارند. واحد تحلیل در این پژوهش "فرد" است. حجم نمونه 204 نفر از چهار محله شهر آنکارا بر اساس روش نمونه گیری غیراحتمالی "گلولة برفی" استفاده شده است. ("Snowballing sampling" (non-probability sampling)

شاخص های تحقیق

متغیرهای مستقل در این پژوهش خانواده، مدرسه، گروه دوستان و رسانه های جمعی می باشد که برای سنجش این متغیرها از (طرح مباحث سیاسی در خانواده، توزیع قدرت در خانواده، نحوه تربیت خانوادگی، میزان گفتگوی سیاسی با همسالان، میزان استفاده از مباحث سیاسی از وسایل ارتباط جمعی) و برای سنجش آنها از گویه های مناسب استفاده شده است. شاخص های وابسته برای سنجش متغیر وابسته (جامعه پذیری سیاسی) ازدو شاخص مشارکت سیاسی و اثر بخشی سیاسی استفاده شده است.

اعتبار و روایی

اعتبار: تحقیق حاضر مبتنی بر اعتبار صوری است.

روایی: در پژوهش حاضر از آلفای کرونباخ برای تعیین روایی شاخص ها بهره گرفته شده است (0.873).

10- آزمون فرضیات و نتایج تحقیق

جدول 1: میزان مذهبی بودن خانواده و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

جامعه پذیری سیاسی	مذهبی بودن خانواده						جمع	χ^2 آنالیز
		خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم		
بلی	f	13	8	1	1	1	24	$\chi^2 = 8,049$ $df = 4$ $2p > 0,09$ (رابطه معنی داری وجود ندارد)
	%	54,2	33,3	4,2	4,2	4,2	100,0	
خیر	f	56	53	45	13	3	170	
	%	32,9	31,2	26,5	7,6	1,8	100,0	
جمع	f	69	61	46	14	4	194	

	%	35,6	31,4	23,7	7,2	2,1	100,0
--	---	------	------	------	-----	-----	-------

فرض موجود در این جدول میزان رابطه بین دینداری خانواده و جامعه پذیری سیاسی را می سنجد، بنابراین از میان پاسخ دهنده گان بیشترشان 54.2% گزینه خیلی زیاد را انتخاب نموده اند و در عین حال 32.9% در سطح بالایی جواب منفی داده اند لذا درخصوص این داده ها می توان نتیجه گرفت که بین مذهبی بودن خانواده و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء مورد تحقیق این پژوهش رابطه معنی داری وجود ندارد. ($p>0,092$)

جدول 2: رابطه خانواده سیاسی و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

جامعه پذیری سیاسی	خانواده سیاسی			جمع	χ^2 آنالیز
		هیچ	خیلی کم		
بلی	f	3	22	25	$\chi^2 = 2,882$ $df=1$ $p>0,090$ (رابطه معنی داری وجود ندارد)
	%	12,0	88,0	100,0	
خیر	f	7	166	173	
	%	4,5	95,5	100,0	
جمع	f	10	188	198	
	%	5,1	94,9	100,0	

سوال طرح شده در این متغیر رابطه میزان مشارکت سیاسی در خانواده و جامعه پذیری سیاسی می باشد، براساس داده های به دست آمده از این پژوهش ، شرکت کنندگان درمورد تاثیر خانواده سیاسی بر جامعه پذیری سیاسی و سیاسی بودن خانواده خویش 88% گزینه خیلی کم را تایید نموده اند ، درعین حال 95.5% نیز گزینه خیلی کم را رد نموده اند لذا به قطع می توان نتیجه گرفت که بین خانواده سیاسی و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء رابطه معنی داری وجود ندارد. ($p>0,090$)

جدول 3: رابطه نحوه تربیت خانوادگی و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

جامعه پذیری سیاسی	نحوه تربیت خانوادگی						جمع	χ^2 آنالیز
		خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم		
بلی	f	1	7	14	2	0	24	$\chi^2 = 17,958$ $df=4$ $p<0,001$
	%	4,2	29,2	58,3	8,3	0,0	100,0	
خیر	f	0	17	99	56	1	173	
	%	0,0	9,8	57,2	32,4	0,6	100,0	

جمع	f	1	24	113	58	1	197	(رابطه معنی داری وجود دارد)
	%	0,5	12,2	57,4	29,4	0,5	100,0	

در مورد اینکه "خانواده شما چقدر به شخصیت تان احترام قایل است"؟ بالاترین درصد شرکت کنندگان 87,5 % گزینه های "زیاد" و "تا حدودی" را مشخص نموده اند به این مفهوم که بین نحوه تربیت فرزندان در خانواده و جامعه پذیری سیاسی رابطه معنی داری وجود دارد ($p < 0,001$).

جدول 4: رابطه نحوه تعلیم و تربیت در مدرسه و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

جامعه پذیری سیاسی	نحوه تعلیم و تربیت در مدرسه						جمع	χ^2 آنالیز
		کاملاً موافقم	موافقم	بی نظر	مخالفم	کاملاً مخالفم		
بلی	f	5	13	4	2	0	24	$\chi^2 = 81,151$ $df = 4$ $p < 0,000$ (رابطه معنی داری وجود دارد)
	%	20,8	54,2	16,7	8,3	0,0	100,0	
خیر	f	2	9	48	87	27	173	
	%	1,2	5,2	27,7	50,3	15,6	100,0	
جمع	f	7	22	52	89	27	197	
	%	3,6	11,2	26,4	45,2	13,7	100,0	

دراین فرضیه نحوه تعلیم و تربیت توسط معلمان درمدرسه و رابطه آن با جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء سوال شده است ، شرکت کنندگان 75% شان نوه تربیت را در جامعه پذیری سیاسی افراد موثر دانسته و 65,9 % شان گزینه مخالفم و کاملاً مخالفم را انتخاب نموده اند ، لذا براساس این داده ها می توان به وجود رابطه میان نحوه تربیت درمدرسه و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء اذعان نمود. ($p < 0,000$)

جدول 5: جهت گیری سیاسی درگروه دوستان و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

جامعه پذیری سیاسی	جهت گیری سیاسی در گروه دوستان						جمع	χ^2 آنالیز
		کاملاً موافقم	موافقم	بی نظر	مخالفم	کاملاً مخالفم		
بلی	f	13	5	2	1	1	22	$\chi^2 = 20,794$ $df = 4$ $p < 0,00$
	%	59,1	22,7	9,1	4,5	4,5	100,0	
خیر	f	29	60	30	24	28	171	

	%	17,0	35,1	17,5	14,0	16,4	100,0	(رابطه معنی داری وجود دارد)
جمع	f	42	65	32	25	29	193	
	%	21,8	33,7	16,6	13,0	15,0	100,0	

بر اساس داده های بدست آمده از این تحقیق بین جهت گیری های سیاسی در گروه دوستان و جامعه پذیری سیاسی رابطه وجود دارد، شرکت کنندگان به این سوال 59.1% پاسخ کاملاً موافقم داده اند، لذا می توان اذعان داشت که بین جهت گیری های سیاسی در شکل مثبت و منفی نسبت به نظام سیاسی و به تبع آن مشارکت یا عدم مشارکت سیاسی و جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء رابطه معنی داری وجود دارد. ($p < 0,00$)

جدول 6: میزان استفاده از وسایل ارتباط جمعی و جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

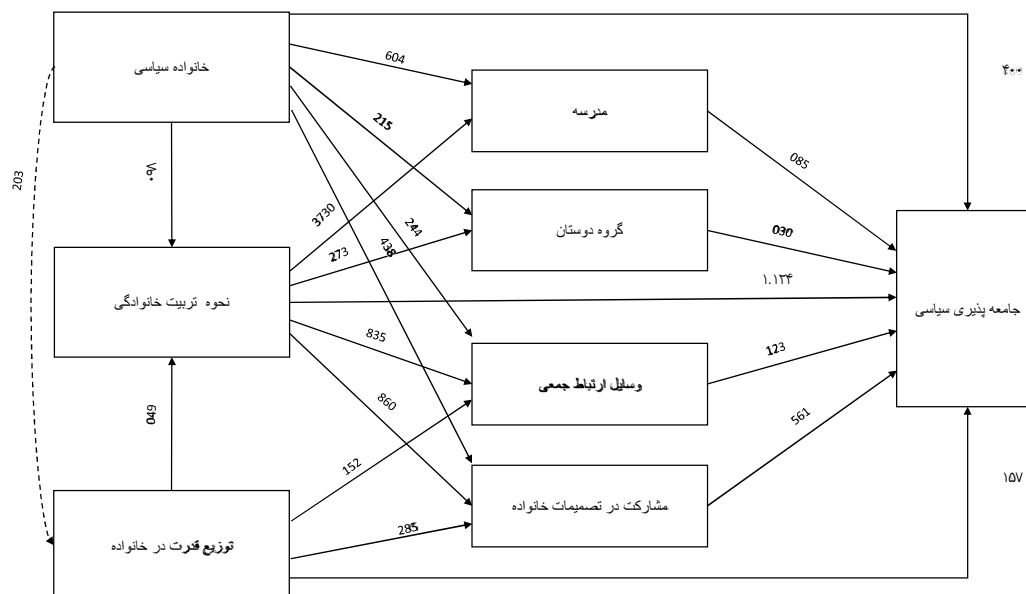
جامعه پذیری سیاسی	استفاده از وسایل ارتباط جمعی						جمع	χ^2 آنالیز
		خیلیزیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم		
بلی	f	7	14	2	0	0	23	$\chi^2 = 20,284$ $df = 4$ $p > 0,000$ (رابطه معنی داری وجود دارد)
	%	30,4	60,9	8,7	0,0	0,0	100,0	
خیر	f	32	42	58	31	9	172	
	%	18,6	24,4	33,7	18,0	5,2	100,0	
جمع	f	39	56	60	31	9	195	
	%	20,0	28,7	30,8	15,9	4,6	100,0	

بر اساس یافته های موجود در جدول شماره 109 درصد شرکت کنندگان برای استفاده از وسایل ارتباط جمعی را 91.3 % نشان می دهد لذا بین استفاده از وسایل ارتباط جمعی و جامعه پذیری سیاسی خانواده شهداء رابطه معنی داری وجود دارد. ($p < 0,000$)

11- تحلیل رگرسیونی اثرات متغیرهای مستقل روی جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

در تحقیق حاضر، داده های بدست آمده توسط برنامه (SPSS) جدول های دوبعدی و برای تستو تجزیه تحلیل فرضیه ها از آزمون خی 2 رابطه بین متغیرها استفاده شده است. مدل تحقیق با استفاده از تحلیل رگرسیون چند گانه (روش Backward) برای محاسبه ضرایب مسیر تنظیم شده است.

شکل شماره یک: مدل مسیر متغیرهای موثر بر جامعه پذیری سیاسی خانواده های شهداء

اقتباس از: محمد میرزایی ملکیان

با توجه به مدل فوق می توان گفت درمیان متغیرهای لحاظ شده در مدل، متغیر نحوه تربیت خانوادگی بیشترین تاثیر را بر میزان جامعه پذیری خانواده های شهداء داشته است. (P=۰.۳۷۷-۱.۱۲۴) سپس به ترتیب متغیرهای خانواده سیاسی (P=۰.۲۰۱-۰.۴۰۴) رسانه های جمعی (P=۰.۰۰۲-۰.۱۲۳) و مدرسه (P=۰.۰۸۵-۰.۶۹۰) مشارکت در تصمیمات خانواده (P=۰.۳۹۲-۰.۵۶۱) توزیع قدرت در خانواده (P=۰.۱۵۷-۰.۴۳۱) و گروه دوستان (P=۰.۰۳۰-۰.۹۱۶) تاثیر مستقیم داشته اند.

$$\text{مجموع تاثیرات مستقیم} = (۱.۱۲۴) + (۰.۴۰۰) + (۰.۱۲۳) + (۰.۰۸۵) + (-۰.۵۶۱) + (-۰.۱۵۷) + (-۰.۰۳۰) = ۳.۲۴۵$$

محاسبات انجام شده نشان می دهد که مجموع تاثیرات متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته (میزان جامعه پذیری سیاسی) برابر با ۳.۲۴۵ می باشد.

جدول 7: میزان تاثیرات متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته (جامعه پذیری سیاسی)

متغیر وابسته (جامعه پذیری سیاسی)		متغیرهای مستقل	Estimate	S.E.	C.R.	P	Label
SS	<---	مشارکت در تصمیمات	-.561	.657	-.855	.392	par_25
SS	<---	خانواده سیاسی	.400	.313	1.278	.201	par_27
SS	<---	نحوه تربیت	1.124	1.273	.883	.377	par_38
SS	<---	توزیع قدرت	-.157	.199	-.787	.431	par_43
SS	<---	رسانه های جمعی	.123	.040	3.041	.002	par_58
SS	<---	گروه دوستان	-.030	.283	-.106	.916	par_68
SS	<---	مدرسه	.085	.212	.399	.690	par_79

12- نتیجه گیری و پیش نهاد

در کل اگر بخواهیم تاثیر عوامل جامعه پذیری (خانواده، مدرسه، گروه دوستان و رسانه های جمعی) بر جامعه پذیری سیاسی نتیجه گیری کنیم، باید گفت که از میان متغیرهای مربوط به خانواده، هیچ کدام به اندازه متغیر نحوه تربیت خانوادگی بر جامعه پذیری سیاسی خانواده شهادت تأثیر نگذاشته است. البته خارج از خانواده رسانه های جمعی (0.123) را نیز در نظر داشته باشیم، در میان تمامی متغیرها، رسانه های جمعی بیشترین تأثیر را گذاشته است. بنابراین می توان با نظر آنتونی گیدنز در این مورد موافق بود که رسانه های جمعی بیشترین تأثیر را بر جامعه پذیری سیاسی دارد.

همچنین نتایج تحقیق نشان می دهد که بعد از رسانه های جمعی، بیشترین تأثیر را مدرسه داشته است. بنابراین باید در بررسی های جامعه پذیری سیاسی سهم قابل توجهی نیز به وسایل ارتباط جمعی و مدرسه قائل شد، به عنوان نتیجه گیری نهایی می توان گفت که جامعه پذیری سیاسی از یک کانال خاص صورت نمی گیرد و عوامل مختلفی در آن تأثیر دارند.

لذا خانواده ها باید فرزندانشان را طوری تربیت کنند که آماده زندگی در یک جامعه دموکراتیک باشند. یعنی فرزندان شیوه تفکر و رفتار شهروندی را از همان دوران کودکی یاد گرفته و از حقوق شهروندی خویش آگاه گردند. از طرف دیگر به طرق مختلف مثل خانواده، وسایل ارتباط جمعی، مدرسه و... باید به افراد آموخته شود که پرداختن به سیاست کاری ارزشمند است. هر چند ورود به عرصه سیاست با خطرهای بزرگی همراه خواهد بود، ولی با این همه

امتیازات دخالت در سیاست ، بردوری گزیدن ازان افزون است .جامعه پذیری افراد به گونه ای باشد که درعرصه سیاست ، دچار سستی عقیده وزود باوری نگردند درغیراینصورت دربازیهای سیاسی ، ابزاردست حریصان قدرت خواهند شد. وبعنوان پیش نهاد آخر: رفتارها ونگرشهای حاکمان سیاسی بعنوان یک الگو ، تاثیر مستقیمی درجامعه پذیری سیاسی افراد دارد ، لذا شایسته است که حاکمان سیاسی دررفتارها وگفتارهای خویش حد اعتدال را رعایت فرمایند.

منابع

- آلموند ، گابریل ودیگران ،چارچوب نظری برای بررسی سیاست تطبیقی ، علیرضا ، طیب ، مرکز آموزش مدیریت دولتی چاپ اول ،تهران ، 1377 .
- پیشه وری، احمد ، جامعه شناسی سیاسی ، نشر دوران ، اهواز ، چاپ اول، 1376.
- میرزایی ملکیان ، محمد ، بررسی تاثیر خانواده بر جامعه پذیری سیاسی دانشجویان دانشگاه تهران ، نشر دانشگاه تهران پایان نامه ، 1382.
- منصورفر ، کریم ، روشهای آماری پیشرفته ، تهران ، ، انتشارات دانشگاه تهران، 1391.
- ALKAN, Turker. Siyasal Toplumsallasma. Ankara: Kultur Bakanlığı Yayını,1979.
- ALMOND, Gabriel and G. Powell , Comparalive Polities Today. New York: Harper Collins publishers,1992.
- ALMOND, Gabriel and Sidney Verba. The Civic Culture. New York:Princeton University Press,1975.
- BAUMRİND, Diana. Effects of Authoritative Parental Control on Child Behavior. Child Development, 37, 887-907,1966.
- ELKIN, Frederick, Geranld, Handel.The Child and Society: The Process of Socialization. Random House, New York,1978.
- HESS, Robert & Judith Torney.The development of politicalattitudes in children, Chicago,Aldine,1967.
- LANGTON, Kenneth P. Political Socialization. London: Oxtord University Press, Inc,1969.
- LANGTON, Kenneth P. and KARNs D.A. The Relative Influence of the Family: Peer Group and School in the Development of Political Efficacy. Western Political Quarterly, 22 (4),1969.

- KILI, Suna. "Political Socialization İn Turkey", Politics And the Eorpen Younger Generation HENK DEKKER(Ed.), European Studies 1, Oldenburg: Biblioteksund Information systemder, 179-18,1991.
- MONTESSOR, Maria. The Child in The Family. Chicago: Henry Regnery Company,1970.
- NEWMAN. David M. Sociology of Families. Depauw University: Pine Forge Press,1999.
- CİFTÇİ, Orhan. Cocugun Sosyallesmesinde Ailenin Rolu. Aile ve Toplum Dergisi, 1(2),1991.
- GİDDENS, Anthony Sosyoloji. Ankara: Ayraç Yayınevi, 2000.